

РЕШЕНИЕ

№ 26372

гр. София, 04.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в
публично заседание на 11.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **3625** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 10а, ал.4 вр. ал.1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ). Образувано е по жалба на Р. Д. Т., [дата на раждане] , гражданин на Република Турция, чрез адв.Р., против Отказ за издаване на виза, издадено от Съветник консул при Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, по заявление за издаване на виза, подадено на 19.12.2024г., № IST24031497V.

С жалбата са наведени доводи, че отказът за издаване на виза е издаден при нарушение на изискването за форма, поради липса на мотиви, изложени в него. Счита, че цитирането на правното основание-чл.10, т.17 и т.24 от ЗЧРБ, без посочване на фактическите основания и при липса на представени надлежни доказателства, води до бланкетно и декларативно мотивиране, водещо до липса на мотиви. Административният орган, според оспорващия, не е спазил задължението си по чл. 35 от АПК да изясни всички релевантни за случая факти и обстоятелства. Наведени са и доводи за засегнати основни права на жалбоподателя по отношение на правото му на труд и препитание, защитено в редица международни договори и спогодби, по които Република България е страна, както и конкретно засегнати основни права и свободи по чл.6 и чл.13 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Отделно от това, изложени са подробни доводи и съждения по отношение на обстоятелството, че жалбоподателят е поискал издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България, вид "D" във връзка с получено разрешение за работа, на основание чл. 24и, ал. 5 от ЗЧРБ. В случая, за лицето има предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ за срок от 3 години, очевидно е дадено позитивно становище от ДАНС и в тази връзка е изпратено и

писмо от Дирекция "Миграция" до работодателя с указания за подаване от чужденеца на заявление за издаване на виза "D". Административният орган обаче е издал отказ за издаване на виза, без да аргументира извода си за наличие на обстоятелства. От изложеното е направен извод, че обжалваният отказ е немотивиран и издаден при неизяснена фактическа обстановка. Искане се от съда да отмени обжалвания акт и да върне преписката на административния орган с указания за ново произнасяне по заявлението за издаване на виза. Претендира присъждане на разноски по делото, вкл. за адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание оспорващият не се явява. Чрез процесуалния си представител поддържа жалбата по изложените в нея подробни съображения.

Ответната страна – Съветник консул при Генерално консулство на Република България в И., Република Турция в Министерство на външните работи, редовно и своевременно призован, в съдебно заседание се представлява от юрисконсулт К.. Моли да бъде отхвърлена жалбата, като неоснователна и недоказана.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Обжалваният отказ за издаване на виза тип „Д“ е по заявление KWI № IST24031497V, подадено на 19.12.2024г. на Р. Д. Т., род. на 16.05.1999г., гражданин на Република Турция.

От представената административна преписка се установява, че жалбоподателят е подал заявление за продължително пребиваване на основание чл. 24и от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/. Приложено е Писмо рег.№ 536400-96035/21.11.2024г. на Дирекция „Миграция“, до „Самспед“ ООД, с което уведомява, че Р. Д. Т. има предоставен достъп до пазара на труда на осн. чл.24и от ЗЧРБ за срок от три години, поради което в срок от 20 дни е длъжен да предприеме действия по подаване на заявление за издаване на виза „Д“.

Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал.3 от Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявления за издаване на визи „в случаите по чл.30, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, когато заявлението за виза е подадено на основание чл. 24и, 24к, 33к и 33п от Закона за чужденците в Република България, решението за издаване на виза се взема в срок от 20 календарни дни след съгласуване с ДАНС.

Видно от приложеното по делото становище рег. № М-3442 от 14.03.2025г. / л.29/ ДАНС изразява отрицателно становище, отразено в Национална визова информационна система. Сочи, че апликантът попада в хипотезата на чл. 10 , ал. 1, т. 17 и т.24 от ЗЧРБ, тъй като не доказва достоверността на целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване. Това си становище ДАНС обосновава с констатацията, трудовия договори длъжностна характеристика са изготвени на български език и не са придружени с превод, което предполага неразбиране от страна на кандидата на условията на труд и изискванията за длъжността. Освен това , сочи, че след проверка е установено, че товарните автомобили извършвали превози предимно в 3. Европа .

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата до съда е подадена от надлежна страна - адресат на оспорения индивидуален административен акт и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, след получаване отказа за издаване на виза на 24.03.2025г. Съгласно разпоредбата на чл.10а, ал.4 от ЗЧРБ, отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая, след жалбоподателят претендира засягане на правото му на труд и препитание, както и нарушение на чл.6 и чл.13 от ЕКПЧ. Следователно, жалбата попада в предвиденото в закона изключение, допустима е и следва да бъде разгледана по същество.

При разглеждане по съществото на спора, съдът намира следното:

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган, видно от приложените към преписката Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г. на министъра на външните работи и Заповед № 6/13.02.2025г. на Генерален консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция.

Актът е съставен на формуляр по образец, съгласно Приложение № 6 към чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и за определяне на визовия режим (НУРИВОВР). Като правни основания за отказа във формуляра са отбелязани тези по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ – кандидатът не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване (т. 17) и налице са основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание (т. 24). Текстът на законовите разпоредби е изписан във формуляра за отказ. В допълнителни бележки към него е отбелязано: "Въз основа на проверката е установено, че трудовият договор и длъжностната характеристика са разписани на български език, без превод на език, който е познат апликанта, което предполага неразбиране на условията на труд и изискванията за длъжността".

Независимо от лаконичността на така изложените фактически и правни основания на отказа, съдът намира, че не е налице отменително основание по чл. 146, т. 2, вр. чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Съдържанието на акта позволява да се извлече волята на административния орган по начин, който не накърнява правото на защита на засегнатото лице и позволява осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност.

Съгласно чл. 24и, ал. 9 от ЗЧРБ Дирекция "Миграция" извършва проверка на постъпилите документи, като при липса на документ, както и при необходимост от представяне на допълнителни документи по ал. 5 - 7, уведомява по електронен път заявителя за тези обстоятелства и определя 7-дневен срок за отстраняване на нередовностите. Когато в срока по ал. 9 документите не бъдат представени, директорът на дирекция "Миграция" или оправомощено от него длъжностно лице прекратява производството по издаване на разрешение по ал. 1 (чл. 24и, ал. 10).

В конкретния случай, с писмо рег. № 536400-96035 от 21.11.2024 г. на началник сектор ПЕСПР при Дирекция "Миграция", лицето за контакт, посочено в процесното заявление рег. № IST24031497V, е уведомено, че за три лица, вкл. жалбоподателя, е предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ. Работодателят следва да ги уведоми, в 20-дневен срок от получаване на съобщението, да предприемат действия за подаване на заявление за издаване на вида D. С аргумент от противното и при липса на данни за изискване на допълнителни документи съгласно чл. 24и, ал. 9 и ал. 10 от ЗЧРБ, следва да се приеме, че към заявлението са приложени всички изискуеми документи.

Съгласно чл. 30, ал. 4 от НУРИВОВР, в случаите по чл. 24и, 24к, 33к и 33п от ЗЧРБ решението за издаване на виза се взема в срок от 20 календарни дни след съгласуване с Държавна агенция "Национална сигурност". Установява се от писмо рег. № М-5553 от 19.05.2025 г. на ДАНС, че при проведената съгласувателна процедура е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система с писмо рег. № М-3442 от 14.03.2025г. От приложеното писмо рег. № М-3442 от 14.03.2025г. / т.7/ удостоверява, че при извършена проверка по преписката на чуждия

гражданин Р. Д. Т., е установено, че трудовият договор и длъжностната характеристика са разписани само на български език, което предполага неразбиране на условията на труд и изискванията за длъжността. Изложеното обосновавало основания за отказ по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ.

По делото не се спори, че трудов договор и длъжностна характеристика, подписани от Р. Д. Т., са изготвени единствено на български език, без превод на разбираем от чуждия гражданин език.

Независимо от това, съдът намира, че доводите на ДАНС за "неразбиране на условията на труд и изискванията за длъжността", освен хипотетични, са и в нарушение на свободата на договаряне по Кодекса на труда, на свободното движение на работници и трудовата миграция по смисъла на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ). Отношенията по предоставяне на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения (чл. 1, ал. 2 от Кодекса на труда). Императивно изискване, съгласно чл. 62, ал. 1 от КТ е трудовият договор да се сключи в писмена форма и да има съдържанието по чл. 66, ал. 1 от КТ, което в случая е спазено. В сферата на трудовото право важи общият принцип по чл. 9 от ЗЗД за свобода на договаряне, при спазване на нормативните изисквания по КТ и подзаконовите актове по прилагането му. Последните не съдържат императивно изискване за двуезично изготвяне на документи. Дори хипотетично да се приеме, че такова е необходимо с цел "разбиране" съдържанието на документа, то това зависи от свободната воля на договорящите, а не е предмет на административно регулиране. Още повече, че в сферата на трудовата миграция и трудовата мобилност с компетентност да предоставя достъп до пазара на труда разполага Агенция по заетостта, която следи за спазване на специалните изисквания по чл. 7, ал. 1 и чл. 8, ал. 1 от ЗТМТМ, едно от които е и сключен трудов договор с местен работодател (чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗТМТМ). Очевидно в настоящия случай Агенция по заетостта е предоставила становище за наличие на основание да предостави достъп до пазара на труда на жалбоподателя Р. Д. Т. по смисъла на чл. 24и, ал. 12 от ЗЧРБ, след проверка и спазване на изискванията на ЗТМТМ.

На следващо място, съгласно чл. 14, ал. 1 от АПК, административните производства се водят на български език. За лицата, които не владеят български език, разпоредбата на чл. 14, ал. 2 от АПК предоставя възможност (чрез използвания глагол "могат") за извършване на превод - без същият да е в писмена форма, нито изискването за превод да е императивно.

Ето защо, съдът намира, че за целите на проверката по чл. 41, ал. 1, т. 2 от ЗДАНС, поставеното от агенцията изискване за "разписване на трудовия договор и длъжностната характеристика" на български език, за да се обоснове положителен извод за доказана достоверност целта на пребиваване, е неправилно и незаконосъобразно. Като е възпроизведено в мотивите на оспорения отказ, същото е довело до неговата материална незаконосъобразност по смисъла на чл. 146, т. 4 от АПК.

Освен това, съдът посочва и следното. Съгласувателната процедура се извършва по ред и в срокове, определени в Инструкция на министъра на външните работи, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" и това е ИНСТРУКЦИЯ № КОВ-04-02-351 от 15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявленията за издаване на визи. В чл. 1 от Инструкцията е очертан нейният предметен обхват - с нея се уреждат условията и редът за съгласуване на заявления за издаване на визи и конкретно в т. 4 от посочената норма - "съгласуване на приети заявления за издаване на визи за дългосрочно пребиваване (вид "Д") по чл. 15, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България".

В чл. 2 от Инструкцията е посочено, че дейностите по чл. 1 имат за цел регулиране на миграционните процеси, противодействие на незаконната миграция в Република България и защита на националната сигурност и интересите на страната. В Глава втора са уредени

компетентните органи, осъществяващи съгласувателната процедура. Министерството на външните работи чрез дирекция "К. отношения" (ДКО) съгласува заявленията за издаване на визи по чл. 1, т. 1, 2 и 4 с Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС), а по т. 4 - и с Дирекция "Миграция" на Министерството на вътрешните работи (ДМ - МВР.) Дирекция "Миграция" - МВР, съгласува с ДАНС изпратените заявления за издаване на визи по чл. 1, т. 4 и предоставя на ДКО в МВНР съвместно становище. Съгласно чл. 16 от Инструкцията, регистрираните в консулските служби на Република България заявления за издаване на визи по чл. 1, т. 4 се изпращат чрез Национална визова информационна система в ДКО. Дирекция "К. отношения" в срок до три работни дни след получаване на заявленията за издаване на визи ги изпраща на ДМ - МВР, за съгласуване. Дирекция "Миграция" - МВР, в срок три работни дни изпраща до звената "Миграция" при ОДМВР/СДВР постъпилите заявления за издаване на визи по чл. 1, т. 4 или от своя страна извършва необходимите проверки с оглед миграционния контрол, като писмено уведомява ДАНС с цел изготвяне на съвместно становище. Звената "Миграция" при ОДМВР/СДВР от своя страна предоставят постъпилите заявления за издаване на визи по чл. 1, т. 4 на териториалните дирекции на ДАНС в срок до два работни дни. Дирекция "Миграция" - МВР, в срок до тридесет работни дни след постъпването на заявленията за издаване на визи по чл. 1, т. 4 и след съгласуване с ДАНС предоставя съвместното становище на ДКО, а в случаите по чл. 30, ал. 4 от Наредбата, ДМ - МВР, предоставя съвместното становище на ДКО не по-късно от един работен ден преди изтичане на срока за вземане на решение по заявлението за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. Съгласно чл. 20 от Инструкцията, консулските длъжностни лица издават или отказват издаване на виза за дългосрочно пребиваване след разрешение от ДКО въз основа на съвместното становище на ДМ - МВР, и ДАНС.

Грамотическото тълкуване на разпоредбите относно съгласувателната процедура между МВНР, дирекция "Миграция" - МВР и ДАНС, указват на предоставяне на съвместно становище от страна на дирекция "Миграция" и ДАНС. Същевременно обаче разпоредбата на чл. 19, ал. 3 от Инструкцията гласи, че "в случаите по чл. 30, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, когато заявлението за виза е подадено на основание чл. 24и, 24к, 33к и 33п от Закона за чужденците в Република България, решението за издаване на виза се взема в срок от 20 календарни дни след съгласуване само с ДАНС."

От изложеното следва, че в хода на процедурата по издаване на виза в хипотезата на Разрешение за продължително пребиваване и работа тип "Единно разрешение за пребиваване и работа" по чл. 24и от Наредбата се изискват две различни становища от ДАНС с различно съдържание. Първото следва да се представи заедно с издаденото разрешение за достъп до пазара на труда от Агенция по заетостта и е предпоставка за започване на процедурата по подаване на заявление за издаване на виза вид "D" (за дългосрочно пребиваване). В случая, видно от представеното писмо с рег. № 536400-96035 от 21.11.2023 г. от Министерство на Вътрешните работи- Дирекция "Миграция", с което се уведомява, че за лицето има предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ за срок от 3 година, очевидно е дадено позитивно становище от ДАНС, съответно е изпратено писмо от Дирекция "Миграция" до работодателя с указания за подаване на заявление за издаване на виза. От изложеното следва, че специалната съгласувателната процедура е изпълнена и административният орган незаконосъобразно е издал процесния отказ за издаване на виза, аргументирайки се, че заявителят не е разписал трудов договор и длъжностна характеристика на български език, без превод на турски или английски език, което предполагало неразбиране на условията на труд и изискванията за длъжността. Единственият, представен с

административната преписка документ, изхождащ от ДАНС, е справка по отношение на изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система за издаване на горепосочената виза на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ.

По изложените съображения съдът намира оспорения отказ за материалноправно незаконосъобразен, поради което и следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. При новото разглеждане административният орган следва да съобрази мотивите, изложени в настоящото решение.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК жалбоподателката има право на присъждане на сторените в производството разноски, но поради липса на представени доказателства в тази насока, такива не следва да се присъдят.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, Първо отделение, 18-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Р. Д. Т., [дата на раждане], гражданин на Република Турция, чрез адв.Р., Отказ за издаване на виза, издадено от Съветник консул при Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, по заявление за издаване на виза, подадено на 19.12.2024г., № IST24031497V.

ВРЪЩА делото като преписка на Съветник консул при Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, за ново разглеждане на подаденото от Р. Д. Т., [дата на раждане], гражданин на Република Турция, заявление рег. № IST24031497V от 19.12.2024 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид "D"), при съблюдаване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ